

PRVA POSLANICA APOSTOLA PAVLA TIMOTEJU

Tri od Pavlovih poslanica (1. i 2. Timotejeva i Titova) nude uputu u vezi sa brigom za zajednicu vjernika. Ove poslanice poučavaju o tome kako vođa zajednice treba biti dobar pastir; stoga se nazivaju *pastoralnim*. Sve su napisane u razdoblju između 63. i 66–67. god. n. e., kada je apostol Pavao umoren mučeničkom smrću.

Na kraju Djela apostolskih Pavao je u kućnom zatočeništvu u Rimu, čekajući suđenje oko 62–63. god. n. e. Prema predanju, bio je oslobođen i krenuo je na četvrto misijsko putovanje, a pojedinosti s tog putovanja ukratko su opisane u *pastoralnim poslanicama*. Neke teme i fraze ponavljaju se kroz tekst svih tih poslanica: Bog, naš Spasitelj (1. Timoteju 2:3); zdravlje nauka (Titova 1:9), vjere (Titova 1:13) i učenja (2. Timoteju 1:13); pobožnost (1. Timoteju 2:2); nagađanja (2. Timoteju 2:23); “pouzdana je riječ” (1. Timoteju 1:15).

Tokom svog četvrtog misijskog putovanja apostol Pavao daje upute svom mladom pomoćniku Timoteju (1:3, 18) kako da brine o zajednici vjernika u Efezu (1:3), dok on nastavlja put u Makedoniju. Kada je shvatio da se više nikada ne bi mogao vratiti u Efez (3:14–15), napisao je svoju Prvu poslanicu Timoteju kako bi mu pomogao da postane dobar vođa. Timotej je trebao naučiti kako da odbije lažna naučavanja (1:3–7; 4:1–8; 6:3–5, 20–21), kako organizirati bogoštovni život vjernika (2) i kako postavljati dobre vođe (3:1–13; 5:17–25).

Glavna poteškoća zajednice vjernika u Efezu bila je hereza u kojoj su bili isprepleteni elementi gnosticizma, dekadentnog judaizma i lažnog asketizma. Moglo bi biti da su iza tog pokreta stajale žene, pošto je Efez bio središte kulta božice Artemide u kojem su žene vodile glavnu riječ. U tom kontekstu je Pavao požurivao Timoteja da spriječi te žene da podučavaju u zajednici vjernika (2:11–15).

1 Pavao, apostol Pomazanika Isusa po zapovijedi Boga, našega Spasitelja, i Pomazanika Isusa, nade naše,

(2) Timoteju, istinskom djetetu u vjeri: milost, milosrđe i mir od Boga Oca i Pomazanika Isusa, Gospodina našega.

Zablude u nauku i životu

(3) Molio sam te na polasku u Makedoniju da još ostaneš u Efezu i uputiš neke ljude da ne podučavaju čudnom nauku, (4) niti da se bave bajkama i beskrajnim rodoslovljima što daju povoda čistim nagađanjima, nego Božijem upravljanju, koje je po vjeri. (5) A svrha je naše upute ljubav iz čistoga srca i dobre savjesti i iskrene vjere. (6) Jer neki su zastranili od toga i skrenuli u jalovu raspravu, (7) želeći biti učitelji Zakona, iako ne razumiju ni ono što govore ni ono što uporno tvrde.

(8) Ali mi znamo da je Zakon dobar ako se koristi ispravno, (9) shvaćajući istinu da zakon nije načinjen za pravednika, nego za one koji se ne pokoravaju zakonu i koji se bune, za bezbožnike i grešnike, za nečasne i nepobožne, za one koji ubijaju svoje očeve ili majke, za ubojice, (10) za bludnike i muš-

karce koji liježu s muškarcima i trgovce robljem i lašce i krivokletnike, i sve drugo što je protivno zdravom učenju, (11) prema slavnoj Radosnoj vijesti blagoslovljenoga Boga, koja mi je povjerena.

(12) Zahvaljujem Pomazaniku Isusu, našem Gospodinu, koji me je osnažio, jer me je smatrao vjernim i postavio me u službu, (13) iako sam ja prije bio bogohulnik, progonitelj i nasilnik. Ipak, ukazana mi je milost, jer sam djelovao ne znajući u nevjeri; (14) i milost našega Gospodina bila je preobilna s vjerom i ljubavlju koje se nalaze u Pomazaniku Isusu. (15) Pouzdana je riječ i vrijedna vjerovanja da je Pomazanik Isus došao na svijet da spasi grešnike, među kojima sam prije svih ja. (16) A iz tog sam razloga ja primio milost da na meni prvom Isus Pomazanik pokaže svoju savršenu strpljivost kao primjer onima koji će vjerovati u njega zarad vječnog života. (17) Sad neka je Kralju vječnom, besmrtnom, nevidljivom, jedinom Bogu, čast i slava dovijeka. Amen!

(18) Ovu ti zapovijed povjeravam, Timoteje, dijete, prema prijašnjim proročanstvima o tebi, da njima dobar boj biješ, (19) čuvajući vjeru i dobru savjest, koju su neki odbacili i pretrpjeli brodolom svoje

vjere. (20) Među njima su Himenej i Aleksandar, koje sam ja predao soton¹ da nauče da ne hule.

Poziv na molitvu

2 Prije svega, dakle, pozivam da se molbe, molitve, zagovori i zahvale čine za sve ljude, (2) za kraljeve i sve one koji su na vlasti, da bismo živjeli spokojno i mirno u svoj pobožnosti i dostojanstvu. (3) To je dobro i prihvatljivo u očima Boga, Spasitelja našega, (4) koji želi da se svi ljudi spase i da spoznaju istinu. (5) Jer jedan je Bog, jedan je i posrednik između Boga i ljudi, Pomazanik Isus, čovjek, (6) koji je dao samog sebe kao otkup za sve, svjedočanstvo dato u pravo vrijeme. (7) Zato sam ja bio postavljen za propovjednika i apostola – istinu velim, ne lažem – za učitelja poganima u vjeri i istini. (8) Stoga hoću da se muškarci na svakom mjestu mole podižući ruke pobožno, bez gnjeva i razdora.

Upute ženama

(9) Isto tako hoću da se žene kite pristojno i neupadljivo, ne pletenicama ni zlatom ni biserima ni skupim haljinama, (10) već radije dobrim djelima, kako i dolikuje ženama koje tvrde da su pobožne. (11) Žena mora mirno primati uputu u punoj poslušnosti. (12) Ali ne dopuštam ženi da poučava ili vrši vlast nad mužem, nego neka bude mirna. (13) Jer Adam je najprije stvoren, potom Eva. (14) I nije Adam bio zaveden, nego je žena, pošto je bila zavedena, počinila prijestup.² (15) Ali ona će se spasiti rađanjem Djece³ ako ustraje u vjeri i ljubavi i posvećenosti [Bogu] sustežući se.

3 Ovo je pouzdana riječ.

Nadglednici zajednice i pomagači

Ko god teži za službom nadglednika⁴, lijep je posao koji želi. (2) Nadglednik, dakle, mora biti besprijekoran, jedanput oženjen, umjeren, razbo-

rit, ugledan, gostoljubiv, sposoban učitelj, (3) ne pijanica niti nasilnik nego blag, ne svadljivac, ne srebroljubac. (4) On mora upravljati svojom kućom dobro, sa svim dostojanstvom, da mu se djeca pokoravaju – (5) a ako ko ne zna kako upravljati svojom kućom, kako će se starati za zajednicu Božiju? – (6) i da ne bude skorašnji obraćenik, da se ne bi uobrazio i zapao u istu osudu kao đavo. (7) I mora biti na dobru glasu kod onih koji su izvan zajednice, da ne bi zapao u sramotu i đavolju stupicu. (8) Isto tako moraju pomagači⁵ biti dostojanstveni ljudi, ne licemjerni ni skloni mnogom vinu, niti da vole prljavu dobit, (9) nego da drže tajnu vjere s čistom savješću. (10) Ti se ljudi najprije moraju iskušati, pa neka služe kao pomagači ako se pokažu besprijeborni. (11) Isto tako moraju žene biti dostojanstvene, ne zlobne naklapače, nego umjerenе, vjerne u svemu. (12) Pomagači neka se samo jedanput žene i neka budu dobri upravitelji svojih djeci i svojim kućama. (13) Jer oni koji služe dobro kao pomagači stječu sebi visok položaj i veliko pozudanje u vjeri u Pomazanika Isusa.

Velika tajna

(14) Ovo ti pišem u nadi da ću ti uskoro doći; (15) ali ako budem spriječen, ti znaš kako se treba ponašati u domaćinstvu Božijem, koje je zajednica živoga Boga, stup i uporište istine. (16) Nema nikakve sumnje, velika je tajna pobožnosti: on je objavljen u tijelu, opravdan u Duhu, vidjeli ga anđeli, propovijedan među poganima, u nj se vjeruje širom svijeta, uznesen u slavu.

Otpadništvo

4 Ali Duh izričito veli da će u kasnija vremena neki otpasti od vjere poklanjajući pažnju prijevarnim duhovima i učenjima zloduha, (2) kroz licemjerje lažaca koji su žigosani u svojoj savjesti kao užarenim željezom, (3) koji zabranjuju brak i zagovaraju uzdržavanje od hrane koju je Bog stvorio da je sa zahvalnošću dijele oni koji vjeruju i znaju istinu. (4) Jer sve što je Bog stvorio dobro je, i ništa ne treba odbaciti ako se primi sa zahvalnošću; (5) ta to je posvećeno po riječi Božijoj i molitvi.

¹ Vjerovatno se odnosi na one koji su isključeni iz zajednice vjernih.

² V. Postanak 3. Evi je zavela zmija (sotona). Adam nije zgriješio zato što je bio zaveden, nego zato što je svjesno i namjerno izabrao grijeh. Zbog toga se kaže: "u Adamu (ne Evi) svi umiru". V. Prva poslanica Korinćanima 15:22.

³ Ovo se odnosi na posebno rađanje, tj. Marijino rađanje Isusa Pomazanika.

⁴ Tj. upravitelja zajednice.

⁵ Tj. saradnici upravitelja zajednice.

Odgoj dobrog službenika

(6) Iznoseći ovo braći i sestrama, ti ćeš biti dobar sluga Pomazanika Isusa, hranjen riječima vjere i dobre nauke koju slijediš. (7) Ali nemoj imati posla s bezbožničkim bapskim pričama koje dolikuju samo staricama. S druge strane, odgajaj sebe u pobožnosti; (8) jer tjelesni odgoj donosi malu korist, a pobožnost je korisna svakako, zato što ona drži obećanje za život sadašnji i život budući. (9) Ovo je pouzdana riječ koja zaslužuje puno prihvatanje. (10) Zato se mi trudimo i borimo što smo položili svoju nadu u živoga Boga, koji je Spasitelj svih ljudi, posebno vjernika.

(11) Ovo zapovijedaj i njemu poučavaj. (12) Neka niko ne prezire tvoju mladost, nego se u govoru, ponašanju, ljubavi, vjeri i čistoći pokaži primjerom vjernicima. (13) Dok ja ne dođem, obrati pažnju na javno čitanje Pisma, bodrenje i poučavanje. (14) Ne zanemari milosni dar u sebi koji ti je podaren kroz proročansku izjavu polaganjem ruku starješinskog vijeća. (15) Potrudi se oko toga; posveti se tome, da svi vide tvoj napredak. (16) Dobro pazi na se i svoje poučavanje; ustraj u tome, jer radeći to spasit ćeš i sebe i one koji te budu slušali.

Časne udovice

5 Ne kori grubo starijeg čovjeka, nego mu se obraćaj kao ocu, mladima kao braći, (2) starijim ženama kao majkama, mlađim ženama kao sestrama, u potpunosti čistoći.

(3) Poštuj udovice koje su doista potrebite; (4) a ako koja udovica ima djece ili unučadi, neka najprije nauče da provode u djelo svoju vjersku dužnost prema svojoj porodici i uzvraćaju svojim roditeljima, jer to je ugodno u Božijim očima. (5) Ona koja je prava udovica i koja je ostala sama položila je nadu u Boga i ustrajava u molbama i molitvama noć i dan. (6) A ona koja se odaje užitku mrtva je čak i kad je živa. (7) Zapovijedi i ovo, da budu bespriekorne. (8) A ako se ko za svoje ne skrbi, a posebno za svoje ukućane, taj je zanijekao vjeru i gori je od nevjernika.

(9) Neka se udovica upiše na spisak samo ako ne bude mlađa od šezdeset godina, jedanput udavana, (10) koja je na glasu po dobrim djelima, recimo ako je djecu odgojila, ako je ukazivala gostoprimitstvo, ako je prala noge pravovjernima, ako je

pomagala nevoljnicima, ako se posvećivala činjenju dobra na svaki način. (11) A mlađe udovice ne računaj, jer kad one, ne mareći za Pomazanika, osjete tjelesne žudnje, hoće da se udaju, (12) navlačeći na se osudu što su odbacile prvu vjeru.⁶ (13) U isto vrijeme one uče da budu besposlene potucajući se od kuće od kuće, i ne samo besposlene nego i tračare i da u sve zabadaju nos, pričajući o onom što nije pristojno. (14) Stoga hoću da se mlađe udovice udaju, da djecu rađaju, da kućom upravljaju i da dušmanu ne daju prilike da grdi; (15) jer neke su već skrenule s puta i pošle za sotonom. (16) Ako koja žena vjernica ima rođake koje su prave udovice, mora im pomagati, i zajednica se ne smije opterećavati, kako bi mogla pomoći potrebitim udovicama.

Starješine u zajednici

(17) Starješine koje dobro upravljaju treba smatrati dostojnima dvostruke časti, posebno one koji se trude na propovijedanju i poučavanju. (18) Jer Pismo veli: "Ne zavezuj usta volu kad vrše"; i: "Radnik zaslužuje svoju plaću." (19) Ne primaj optužbu protiv starješine osim ako je utemeljena na svjedočenju dva ili tri svjedoka. (20) One koji ustraju u grijehu ukori pred svima, da i ostali strahuju. (21) Zadužujem te svečano pred Bogom i Pomazanikom Isusom i izabranim anđelima da se držiš toga bez predrasude, ne čineći ništa iz pristranosti. (22) Ne polaži ruke ni na koga pre nagljeno [da ga učiniš starješinom] i ne sudjeluj u tuđim grijesima; čuvaj sebe čistim.

(23) Više ne pij samo vodu, nego uzmi malo vina zbog svog želuca i čistih bolesti.

(24) Grijesi nekih ljudi prilično su očiti i idu pred njima na sud, dok u drugih njihovi grijesi idu za njima; (25) isto su tako i neka dobra djela očigledna, a druga koja nisu očigledna opet se ne mogu sakriti.

6 Svi koji su pod jarmom ropstva neka smatraju svoje gospodare vrijednim sve časti, da se ne huli na ime Božije i učenje. (2) Oni koji imaju vjernike za gospodare ne smiju biti neuljudni prema njima, jer su braća, nego ih moraju služiti još

⁶ Udovice koje su stavljene na popis morale su se obavezati da se više neće udavati te da će se potpuno predati sluzenju zajednici. Zato su bile pogodne starije udovice, a ne mlađe, za koje je bilo vjerovatno da će se ponovo udati i imati obaveze prema svome mužu.

bolje, zato što su oni koji imaju koristi od njihovog služenja vjernici i voljeni. Ovom podučavaj i ovo propovijedaj.

Lažna učenja i istinska bogatstva

(3) Ko god zagovara drugačije učenje i ne pristaje uz ispravne riječi našega Gospodina Isusa Pomazanika i uz učenje koje je u skladu s pobožnošću, (4) taj je umišljen i ništa ne shvaća, i boluje za spornim pitanjima i prepirkama oko riječi, iz kojih nastaju zavist, svađa, kleveta, zla sumnjičenja (5) i neprestano trvenje među ljudima pokvarena uma i lišenih istine, koji pobožnost smatraju sredstvom dobiti. (6) A pobožnost je sredstvo goleme dobiti ako je prati zadovoljstvo. (7) Jer mi nismo ništa donijeli na ovaj svijet, tako da ne možemo ništa ni odnijeti iz njega. (8) Ako imamo hranu i odjeću, s tim ćemo biti zadovoljni. (9) A oni koji se hoće obogatiti padaju u kušnju i stupicu i u mnoge lude i štetne želje što strovaljuju ljude u propast i uništenje. (10) Jer ljubav prema novcu korijen je svih zala, i neki su, čeznući za njim, odlutali od vjere i proboli sami sebe mnogim žalostima. (11) A ti, čovječe Božiji, bježi od toga, i teži za pravednošću, pobožnošću, vjerom, ljubavlju, postojanošću i blagošću. (12) Bij dobar boj vjere; domogni

se vječnog života, u koji si pozvan i za koji si učinio lijepo priznanje pred mnogim svjedocima. (13) Zadužujem te pred Bogom, koji daje život svemu, i pred Pomaznikom Isusom, koji je pred Poncijem Pilatom posvjedočio lijepo priznanje, (14) da se ove zapovijedi držiš neokaljano i bespriječno do pojavljivanja našega Gospodina Isusa Pomazanika, (15) što će ga u pravo vrijeme on pokazati – on koji je blagoslovljen i jedini Vladar, Kralj kraljeva i Gospodar gospodara, (16) koji jedini posjeduje besmrtnost i obitava u nedostižnoj svjetlosti, koga niko nije vidio, niti vidjeti može. Njemu čast i vječna vlast. Amen!

(17) Uputi one koji su bogati na ovom svijetu da ne budu umišljeni i da ne polažu nadu u nesigurno bogatstvo, nego u Boga, koji nas svime obilno opskrbljuje da uživamo. (18) Uputi ih da čine dobro, da budu bogati dobrim djelima, da budu darežljivi i spremni da dijele, (19) da tako gomilaju sebi blago dobrog temelja za budućnost, kako bi se domogli onog što je pravi život.

(20) O Timoteju, čuvaj ono što ti je povjereno, kloneci se svjetovnog i ispraznog brbljanja i protivrječnosti, onog što se lažno zove znanjem – (21) što su neki ispovijedali i tako odlutali od vjere. Neka je milost s vama!